

Täysistunto

Tiistai 11.9.2018 klo 14.01—15.14

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 117/2018 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ympäristövaliokuntaan.

Keskustelu

15.03 **Riitta Myller sd:** Arvoisa puhemies! Haluan tässä sanoa muutaman sanan sen vuoksi, että kiinnittäisimme huomiota siihen, miten tärkeitä Euroopan unionin yhteinen ympäristölainsäädäntö on. Tässä on kysymys kaukokulkeumista rikin, typen, haihtuvien orgaanisten yhdisteiden ja ammoniakkin osalta, ja tähän nyt lisätään uutena myös pienhiukkaset. Nämä kaikkiaan ovat sellaisia yhdisteitä ja päästöjä, ilman epäpuhtauksia, jotka eivät tunne maan rajoja, ja silloin pitää olla yhteiset toimintasäännöt sille, miten näitä ilman epäpuhtauksia rajoitetaan.

Tässä on kysymys paitsi luonnonsuojelusta ja ympäristönsuojelusta myös erityisen paljon ihmisten terveyden suojelusta, koska nämä yhdisteet ja ilman epäpuhtaudet aiheuttavat satojatuhansia erilaisia hengityselinsairauksia, jotka sitten taas aiheuttavat erittäin paljon kustannuksia yhteiskunnalle. Suomen näkökulmasta tässä on vielä se, että me olemme tässä ikään kuin saajapuolena, kun näiden mainittujen ilman epäpuhtauksien syntylähteet ovat hyvin suurelta osin tuolla keskeisessä Euroopassa ja Britanniassa. Meille suomalaisina on äärimmäisen tärkeitä, että meillä on yhteiset eurooppalaiset pelisäännöt sille, miten näitten saasteitten syntypaikalla pystytään rajoittamaan näitten saasteitten syntymistä ja siten myöskin varmistamaan se, että mahdollisimman vähän niistä kulkeutuu tänne Suomeen saakka.

Tässä on pieniä kustannuksia, mitä tämän direktiivin toimeenpanosta Suomessa syntyy. Niitä ei ole nyt otettu huomioon tässä hallituksen esittämässä talousarviossa, ja toivon todellakin, että näitä rahoja ei oteta muutenkin pienestä ympäristöbudjetista vaan niille löytyy sitten riittävä rahoitus muualta.

15.05 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Myllerin puheenvuoro kirvoitti sanomaan muutaman sanan lähinnä näistä kaukolaskeumista, joista Myller puhui. Elikkä Euroopastahan tulee meille tuulien mukana kivihiilipäästöjä, kun poltetaan kivihiiltä, kuten Saksassa tehdään tai Puolassa tehdään. Minä olen aina hieman vierastanut sitä toisten pihamaiden arvostelua, että siellä on epäsiistiä. Kannattaisiko aloittaa se oman pihan siistimisestä ensin ja lopettaa tässä kaupungissa se kivihiilen poltto? Yleensä maail-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2018 vp

manparantaminen silloin, kun lähtee omaa ympäristöään parantamaan, tulee tuottamaan parhaita tuloksia, se naapurin hoitaminen jätettäköön sitten kakkoseksi.

Että hieman on siinä oman kilven kiillotusta meillä suomalaisilla, että me lähdemme neuvomaan, miten tulee Saksassa elää taikka Puolassa pitää elää, kun itse sitä kivihiiltä ajamme monesta maasta milloin laivalla, milloin junalla, milloin mistäkin. Ympäri maailmaa tulee kivihiiltä meille, on joskus kuulemma tullut Kolumbiastakin. Tällä hetkellä ei ilmeisesti tule kolumbialaista kivihiiltä Suomeen, mutta tulee kuitenkin valtavat määrät, ja sitä tässä kaupungissa ja monessa muussa poltetaan, niin että toivoisin edustajilta hieman pidättyvyyttä siinä, että lähdetään naapuria osoittelemaan, kun itsekään emme ole sitä asiaa pystyneet hoitamaan. Ja jos sitten joku maaseudulla asuva ihminen lämmittää saunan ja siitä tulee savua ja pienhiukkanen häiritsee jotakin, niin siinäkin keskustelussa suosittelen pientä pidättyvyyttä, kun poltetaan sitä puuta muuallakin, ei vain Suomessa.

Mutta tämä kivihiiliongelman on semmoinen ongelma, että minusta emme ole uskottavia arvostelijoita, jos lähdemme arvostelemaan eurooppalaisten kivihiilenpolttajien meille aiheuttamia päästöjä kaukolaskun kautta. Minusta siinä keskustelussa on pikkuisen hurskastelun makua. Maailmanparannus onnistuu parhaiten, kun aloittaa sieltä omasta elinpiiristä — yleensä tulee parhaat tulokset.

15.07 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Kun happosateet olivat pahimmillaan ja niiden vaikutukset näkyivät esimerkiksi Suomen havumetsien harsuuntumisena eli siinä, että havupuissa oli vähemmän neulasvuosikertoja kuin terveissä metsissä on, ja pienissä järvisä alkoi olla sellaisia tilanteita, että järvet olivat niin happamoituneita, että niissä eivät enää tietyt kalalajit lainkaan eläneet, silloin havahduttiin siihen, että muun muassa happosateita aiheuttavat päästöt eivät piittaa valtioiden rajoista. Silloin Suomessakin oli se tilanne, että suunnilleen puolet Suomen alueelle tulevasta rikin ja typen laskeumasta oli peräisin muualta ja vain toinen puoli kotimaasta, mutta myöskin Suomi sitten suunnilleen saman verran omia päästöjään vei omien rajojensa ulkopuolelle.

Silloin aloitettiin tämä eurooppalainen yhteistyö, jotta kaikki valtiot vähentäisivät päästöjään, jotta sitten kaikki olisivat mukana siinä savotassa, josta kaikki hyötyvät, ja me olemme todella hyötäneet paljon. Viitisen vuotta sitten tilanne oli se, että maalta peräisin olevista lähteistä tupruavat rikin päästöt Euroopassa olivat suunnilleen kymmenesosa siitä, mitä ne olivat 80-luvulla huippuvuosina, mutta edelleen ympäristöterveystutkijat painottavat sitä, että edelleenkin meillä on sellaisia ilmansaasteita, jotka vaikuttavat ihmisten terveyteen ja lyhentävät elinikää, aiheuttavat keuhkosairauksia mutta niiden lisäksi myöskin sydän- ja verisuonitauteja ja uusimpien tutkimusten mukaan vaikuttavat myöskin aivoihin. Eli kyllä tässä on kysymys paitsi meidän luonnolle ja ympäristölle myöskin meidän terveydelle tärkeästä asiasta.

Mitä sitten tulee Helsingin kivihiileen, olen oikein iloinen siitä, että hallitus on luvannut lakiehdotuksen, joka hallituksen lupauksen mukaan tulee kohtapuoliin eduskuntaan, siitä, että kivihiilen poltto Suomessa kielletään vuodesta 2029 alkaen.

15.10 Riitta Myller sd: Arvoisa puhemies! On todellakin erittäin tärkeää, että teemme eurooppalaista yhteistyötä ja teemme yhteisiä eurooppalaisia lakeja sen osalta, että saamme niillä alueilla, joilla päästöt syntyvät, niitä vähenemään, jotta sitten myöskin rajoitetaan kaukokulkeutumista. Ilman sitä, että teemme yhteisiä päätöksiä, emme pysty tätä eurooppalaista tilannetta käsittelemään. On aivan selvää, että niissä maissa, niillä alueilla, joissa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2018 vp

on tiheämpi väestö ja missä on enemmän päästöjä aiheuttavaa teollisuutta, näitä päästöjä myös enemmän syntyy ja siellä myöskin pitää pystyä näihin rajoitustoimenpiteisiin. Itse pidän hyvänä, että meillä on nimenomaan tämä yhteinen eurooppalainen lainsäädäntö, joka sitten myöskin auttaa ja tukee niitä alueita, jotka ovat näitten kaukokulkeumien kohteena.

15.11 Hanna Kosonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tässä myös minun mielestäni, kuten edellä monet ovat todenneet, esittäytyy hyvää eurooppalaista lainsäädäntöä, eli kyllä meidän yhdessä eurooppalaisten valtioiden kanssa on huolehdittava muun muassa ilmanlaadustamme ja myös muista ympäristökysymyksistä. Tämä on semmoinen helppo asia, jossa meidän täytyy tehdä yhteistyötä.

Ensimmäinen päästökattodirektiivi tuli 2000-luvun alussa, ja nyt saamme tämän uuden päästökattodirektiivin Suomessakin voimaan. Vaikutusarviointiselvityksessä on sanottu, että nämä uudet velvoitteet eivät juurikaan tule lisäämään Suomen tavoitteita, koska meillä jo valmiiksi tapahtuu alitus näiltä osin. Kuitenkin näkisin, että meidän täytyy olla tässä itse pioneereja ja kirittää teollisuuttamme ja miksei kotitalouksiakin, jotta mietitään innovaatioita, miten päästöjä saadaan vähennettyä, koska edelleen Suomessakin tällä on varmasti isoja terveysvaikutuksia, vaikka niistä tiedämme vielä kovin vähän.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ympäristövaliokuntaan.